

Stanowisko nr 3/2024

Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko – Pomorskiego

z dnia 19 czerwca 2024r.

w sprawie wprowadzenia w 2024 roku jednorazowych rekompensat finansowych dla JST w związku z ubytkami spowodowanymi reformą podatkową, tzw. Polskim Ładem oraz zwiększeniem kwoty przychodów uprawniającej do rozliczania się w formie ryczałtu.

Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko - Pomorskiego z zadowoleniem przyjął informację o pracach nad nowym systemem kształtowania dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz planem jego wprowadzenia od 1 stycznia 2025 roku. Obecny system finansowania JST, w tym przede wszystkim zadań oświatowych, opieki społecznej czy realizacji zadań zleconych z ramienia administracji rządowej dawno się zdewaluował. Zwracamy uwagę na konieczność reakcji rządu na sytuację finansową, w szczególności gmin wiejskich i miejsko - wiejskich w bieżącym roku.

W latach 2021-2023 samorządy otrzymywały na koniec roku jednorazowe transfery pieniężne z budżetu państwa, które łagodziły skutki przeprowadzonej reformy podatkowej. Na 2024 rok nie przewidziano tego rodzaju interwencji, choć samorządy także i w tym roku odczuwają negatywne konsekwencje tzw. Polskiego Ładu i rozliczeń w formie ryczałtu, w którym to JST nie partycypują. Faktem jest zwiększenie się strony dochodowej we wpływach PIT w 2024 roku w stosunku do roku poprzedniego, ale jednocześnie radykalnie wzrosły wydatki bieżące związane z inflacją, wzrostem cen energii oraz ze znacznym podwyższeniem wynagrodzenia minimalnego. Aktualnie wiele gmin wiejskich i miejsko – wiejskich boryka się z problemem zbilansowania dochodów i wydatków bieżących. Deficyt budżetowy nie pozwala na planowanie realizacji inwestycji rozwojowych tych samorządów.

Rozumiemy napiętą sytuację budżetu państwa oraz konieczność realizacji wielu postulatów wyborczych, jak również zwiększenia wydatków na cele obronne i zbrojeniowe. Jednakże brak wsparcia w 2024 roku, co najmniej dla gmin wiejskich, miast i powiatów będzie oznaczał nie tylko skrajnie trudną sytuację finansową dla samorządów, w tym brak możliwości zabezpieczenia wkładów własnych dla inwestycji

dofinansowanych funduszami UE, zubożenie i odpływ pracowników administracji samorządowej, zaciąganie kosztownych zobowiązań finansowych, ale także będzie miało skrajnie negatywny wymiar polityczny. Już słyszymy zarzuty ujmowane w uproszczonym i populistycznym haśle: „za poprzedniego rządu pieniądze dla samorządów były”.

Szacujemy, iż kwota dodatkowego wsparcia dla JST, która pozwoliłaby skutecznie „domknąć” tegoroczne budżety to 15-20 mld zł. Powyższa kwota to głównie efekt przejścia przedsiębiorców na rozliczanie się w formie podatku zryczałtowanego, w którym JST nie mają udziału, a który wzrósł z 8 mld w 2019 roku do kwoty 31 mld dochodu budżetu państwa w 2023 roku. W 2024 roku będzie to zapewne już kwota bliska 40 mld.

Konwent Wójtów Województwa Kujawsko – Pomorskiego proponuje aby minimalne wsparcie dla gmin wiejskich i miejsko – wiejskich o najniższych dochodach wyniosło 2 mln zł w formie dodatkowej subwencji w 2024 roku.

Przewodniczący Konwentu
Jacek Brygman
Wójt Gminy Ciekcyń

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów - Pan Donald Tusk
2. Minister Finansów - Pan Andrzej Domański
3. Wojewoda Kujawsko – Pomorski – Pan Michał Sztybel
4. Związek Gmin Wiejskich RP
5. Wójtowie i Burmistrzowie gmin województwa kujawsko-pomorskiego